

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den 2. februar 2023

FVM 242

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for rester af pesticiderne bixafen, cyprodinil, fenhexamid, fenpicoxamid, fenpyroximat, flutianil, isoxaflutol, mandipropamid, methoxyfenozid og spinetoram i eller på specifikke produkter (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for ti aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komitésag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af tilpasning af EU-reglerne til grænseværdier i Codex Alimentarius for stofferne bixafen, cyprodinil, fenhexamid, fenpicoxamid, fenpyroximat, flutianil, isoxaflutol, mandipropamid, methoxyfenozid og spinetoram. Ændringerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, maksimalgrænseværdier, der sættes ned og nye maksimalgrænseværdier, der fastsættes. Der er for de anførte stoffer gennemført risikovurderinger ved Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA). EFSA konkluderer, at ændringerne er sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevarerinstitutionen istemmer denne vurdering. Endvidere er eventuelle kombinationseffekter blevet vurderet af DTU Fødevarerinstitutionen, uden at det har givet anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark og EU. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevarerordførere. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 13.-14. februar 2023.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter forordningen om pesticidrester).

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningen om pesticidrester; særligt artikel 14, stk. 1, litra a i denne forordning.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen – med henblik på legalitetskontrol – forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for to måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 13.-14. februar 2023.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i bilag II til forordningen om pesticidrester for de aktivstoffer, der allerede er vurderet i forbindelse med godkendelse eller ikke-godkendelse som pesticidaktivstoffer, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009. Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigvurderede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at udgøre en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i bilag IV til forordningen om pesticidrester. Pesticider, for hvilke alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres i bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering. På den baggrund fastlægges specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en nultolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden. Undtagelsen for dette generelle princip er pesticider, som opføres i bilag IV.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig, sundhedsmæssig vurdering af disse forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

En maksimalgrænseværdi for pesticidrester kan, efter den fornødne, konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- 1) Nye anvendelser af pesticider i EU, f.eks. anvendelse af nye pesticider, udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid eller ændret anvendelse af et pesticid på en afgrøde.
- 2) Importtolerancer, ansøgninger fra tredjelande for fødevarer, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi for restindholdet af pesticider.
- 3) Revurdering af maksimalgrænseværdierne på baggrund af for eksempel planlagt revurdering af pesticidet eller nye oplysninger om toksikologi.

- 4) Implementering af Codex-grænseværdier i EU – tilpasning af EU-maksimalgrænseværdier til de maksimalgrænseværdier, der er fastsat af Codex Alimentarius (under FN's Fødevare- og Landbrugsorganisation – FAO og Verdenssundhedsorganisation – WHO).
- 5) Stoffet er ikke længere godkendt til brug i EU.
- 6) Andre særlige forhold, for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening.

En maksimalgrænseværdi kan kun ændres, hvis ændringen er sundhedsmæssig acceptabel, og ændringen i øvrigt følger principperne i forordningen om pesticidrester, af hvilke det blandt andet fremgår, at grænseværdier skal fastsættes så lavt som muligt.

Fødevarestyrelsen indhenter i alle tilfælde DTU's risikovurdering af det konkrete forslag. På baggrund af det generelle princip og den konkrete risikovurdering, foretager Fødevarestyrelsen en vurdering af beskyttelsesniveauet.

Mange forslag inkluderer et stort antal stoffer og en række ændringer af maksimalgrænseværdier, herunder f.eks. maksimalgrænseværdier, der sættes op, og andre maksimalgrænseværdier, der sættes ned. Hvis ændringerne vurderes at være i overensstemmelse med de overordnede principper, og hvis DTU Fødevareinstituttet samtidig har vurderet ændringerne som sundhedsmæssigt acceptable, vil Fødevarestyrelsen generelt vurdere beskyttelsesniveauet som uændret. I særlige tilfælde, hvor der er sundhedsmæssige grunde til at sætte maksimalgrænseværdierne ned, kan vurderingen dog være, at beskyttelsesniveauet bliver forbedret.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier for stofferne bixafen, cyprodinil, fenhexamid, fenpicoxamid, fenproximat, flutianil, isoxaflutol, mandipropamid, methoxyfenozid og spinetoram.

De væsentligste ændringer af maksimalgrænseværdier i forslaget og baggrunden for disse fremgår af nedenstående skema.

I skemaet nedenfor refereres der i kolonnen "Baggrund for ændring" til ovenstående liste over baggrund for ændring af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
<u>Bixafen</u>	Rod- og knoldgrøntsager, bælgrugter, solsikkefrø, sojabønner, bomuldsfrø, sorghum, urteudtræk fra baldrian, ginseng og andre rødder, sukkerroerødder, cikorierødder samt muskel fra svin, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
<u>Bixafen</u>	Hørfrø, valmuefrø, sennepsfrø, havre og nyre fra fjerkræ	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	4
<u>Bixafen</u>	Rapsfrø, byg, hvede samt muskel fra kvæg, får og ged	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op.	4
<u>Cyprodinil</u>	Tørrede linser og andre tørrede bælgfrugter	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4
<u>Cyprodinil</u>	Linser (friske), tørrede ærter, tørret lupin og urteudtræk fra rødder af ginseng	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op.	4
<u>Fenhexamid</u>	Pærer, hvidløg, skalotteløg og asparges	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4
<u>Fenhexamid</u>	Kepaløg	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op.	4
<u>Fenpicoxamid</u>	Væv (undtagen muskel) og mælk fra svin, kvæg, får, ged, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4
<u>Fenpyroximat</u>	Bønner uden bælg	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4
<u>Fenpyroximat</u>	Væv (undtagen muskel) fra svin, kvæg, får, ged, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op.	4
<u>Flutianil</u>	Vindruer	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op.	4
<u>Isoxaflutol</u>	Sojabønner	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4
<u>Mandipropamid</u>	Citrusfrugter, kumquat samt fedtvæv fra svin, kvæg, får, ged, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4
<u>Methoxyfenozid</u>	Te, kaffebønner og sukerrør	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien	4

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
		har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	
<u>Methoxyfenozid</u>	Basilikum	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op.	4
<u>Spinetoram</u>	Litchi, kaktusfigner, meloner, græskar og oliven til oliefremstilling	Ny maksimalgrænseværdi foreslås fastsat. Maksimalgrænseværdien har hidtil ligget på detektionsgrænsen.	4
<u>Spinetoram</u>	Citrusfrugter, kernefrugter, vindruer, tomater, peberfrugter, auberginer, okra, agurker, courgetter, salat, spinat, bønner (med bælg), ærter (med bælg), porrer, urteudtræk fra blade og urter, muskel fra fjerkræ samt væv (undtagen muskel) fra svin, kvæg, får, ged, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	4
<u>Spinetoram</u>	Portulakker	Maksimalgrænseværdien foreslås sat op.	4

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til forordningen om pesticidrester. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, og vurderes ikke at have statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige, administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af videnskabelige vurderinger fra EFSA, som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugere.

Efter anmodning fra Fødevarestyrelsen har DTU Fødevareinstituttet vurderet forslaget. DTU Fødevareinstituttet vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. Endvidere bemærker DTU Fødevareinstituttet, at EFSA ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af artikel 14, stk. 2 i forordningen om pesticidrester, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet – på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning – foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på ovenstående baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har indsendt høringssvar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere, lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Forordningen om pesticidrester og de deraf afledte forordninger er vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at forordningen om pesticidrester kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal forordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

Det er vurderet, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevareordførere.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.